



**KAMK • University
of Applied Sciences**

Kainuun matkailutilastollinen vuosikirja 2017

Statistical Yearbook of Tourism in Kainuu 2017

Kajaanin ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences

2018

Kajaanin ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences

Yhteystiedot:

Kajaanin ammattikorkeakoulun kirjasto
PL 240, 87101 KAJAANI
Puh. 044 7157042
Sähköposti: amkkirjasto@kamk.fi
<http://www.kamk.fi>

ISBN 978-952-7219-29-4

Kajaani 2018

SISÄLTÖ – CONTENTS

JOHDANTO – INTRODUCTION	1
MAJOITUSTILASTO – ACCOMMODATION STATISTICS	2
Majoitustarjonta ja sen kehitys – <i>Accommodation supply and its development</i>	3
Majoituskysyntä ja sen kehitys – <i>Accommodation demand and its development</i>	4
Majoituskysynnän kehitys Kainuun kunnissa – <i>Development of accommodation demand in the municipalities of Kainuu</i>	9
ALUEELLINEN YRITYSTOIMINTATILASTO – REGIONAL STATISTICS ON ENTREPRENEURIAL ACTIVITY	12
Henkilöstömäärä ja liikevaihto erällä matkailuun liittyvillä toimialoilla – <i>Employment and turnover in some tourism-related industries</i>	13
MATKAILUN ALUETALOUDELLISET VAIKUTUKSET – REGIONAL ECONOMIC IMPACTS OF TOURISM	14
LIIKENNETILASTOT – TRAFFIC STATISTICS	15
Lentoliikenne – <i>Air traffic</i>	16
Junaliikenne – <i>Rail traffic</i>	17
Rajaliikenne – <i>Border traffic</i>	17
MUUT TILASTOT – OTHER STATISTICS	18
Vapaa-ajan asuntojen määrä – <i>Number of free-time residences</i>	18
Luontokohteiden käyntimäärät – <i>Number of visits to nature destinations</i>	20
YHTEENVETO JA VUODEN 2018 ALUN KEHITYS – SUMMARY AND DEVELOPMENT AT THE BEGINNING OF 2018	21

JOHDANTO - INTRODUCTION

Matkailu on monisäikeinen ilmiö koostuen matkustamisesta, majoittumisesta, aktiviteeteista, ostoksista ja erityyppisistä muista toiminnoista. Hajanaisuudestaan johtuen sitä on haasteellista mitata. Yleisimmin käytettyjä matkailun mittareita ovat yöpymisvuorokaudet, rajanylitykset, liikennesuoritteet, matkailukohteiden kävijämäärät ja edellisten pohjalta johdetut enemmän tai vähemmän tarkat arviot alueellisista matkailijamääristä. Oma lukunsa ja ”taiteen lajinsa” on matkailijoiden rahankäytön sekä matkailun tulo- ja työllisyysvaikutusten mittaaminen.

Mittaamisen haasteista huolimatta matkailun kysyntää ja tarjontaa koskevalle numerotiedolle on jatkuvaa tarvetta. Määrällistä tietoa matkailun kehityksestä ja taloudellisista vaikutuksista tarvitaan erityisesti matkailusektorin suunnittelussa ja julkisten kehittämisresurssien suuntaamisessa. Huonossa tapauksessa faktatiedon puute johtaa matkailun merkityksen ali- tai yliarviointeihin suhteessa muihin toimialoihin.

Tähän vuosikirjaan on koottu Kainuun ja sen kuntien matkailua kuvaavia tilastoja. Vuosikirjan luvut on jäsennetty tilastolähteittäin alkaen Tilastokeskuksen majoitustilastosta. Tilastojen lyhyen esittelytekstin jälkeen kirjan luvut pitävät sisällään matkailukehitystä kuvaavia kaavioita ja taulukoita. Vuosikirjan loppuun on tehty tilannekatsaus Kainuun matkailusta vuonna 2017. Yhteenvedossa kuvataan lyhyesti myös vuoden 2018 alkupuoliskon matkailukehitystä.

Kainuun matkailutilastollisen vuosikirjan on laatinut matkailututkija Jari Järviluoma Kajaanin ammattikorkeakoulusta.

Tourism is a complex phenomenon consisting of travel, accommodation, activities, shopping and other operations of different types. Due to its fragmented nature, measuring tourism is challenging. The most commonly used tourism indicators are the nights spent in accommodation establishments, the number of border crossings, traffic volume, the number of visitors to tourist destinations, and more or less accurate estimates of regional tourist flows based on the above information. The measurement of tourist spending and the economic and employment related impacts of tourism, is an entity in itself requiring a variety of approaches.

Despite the challenges associated with measuring, there is a continual need for numerical tourism demand and supply data. Quantitative information on tourism development and the economic impact of tourism is particularly needed in tourism planning and the allocation of public resources. In a worst case scenario a lack of factual information can lead to the under- or overestimation of the importance of tourism in relation to other sectors.

This yearbook is a compilation of the statistics representing tourism in Kainuu at provincial and municipal level. The yearbook is organized in chapters according to the statistical sources starting with accommodation statistics produced by Statistics Finland. After a short description of the statistical source, the chapters of the book include charts and tables portraying tourism development. The yearbook ends with a summary of tourism development in the Kainuu region in the year 2017. The concluding chapter also briefly describes tourism development in the first half of 2018.

Statistical Yearbook of Tourism in Kainuu has been compiled by Tourism Researcher Jari Järviluoma of Kajaani University of Applied Sciences.

MAJOITUSTILASTO – ACCOMMODATION STATISTICS

Tilastokeskuksen tuottama majoitustilasto on keskeisin eri aluetasojen matkailukehitystä kuvaava tilastolähde. Majoitustilasto sisältää kuukausittaista ja vuosittaista tietoa matkailijoiden yöpymisten määristä, jotka on eritelty asuinmaan ja matkan tarkoituksen mukaan. Tilastosta selviää niin ikään esimerkiksi eri alueiden majoituskapasiteetit käyttöasteineen kuten myös tiedot yöpymisten keskihinnoista. Tilastoinnin piiriin kuuluvat majoitusliikkeet, joissa on vähintään 20 vuodepaikkaa tai sähköpistokkeella varustettua matkailuvaunupaikkaa sekä retkeilymajat.¹

Tietojen käytettävyyden kannalta majoitustilaston suurimpia rajoitteita ovat majoitusliikkeiden kokokriteeri ja kuntatasolla vastaan tulevat tietosuojakysymykset. Kahdenkymmenen vuodepaikan kokokriteerin johdosta tilastoinnin ulkopuolelle jää merkittävä määrä pienempiä majoituspaikkoja. Tarkkaa tietoa kokokriteerin takia tilastoinnin ulkopuolelle jäävien yöpymisten osuudesta ei ole olemassa.

Tietosuojasyiden johdosta Tilastokeskus voi antaa majoitustilaston tiedot kuntakohtaisesti vain silloin, jos kunnassa on vähintään kolme majoitustietonsa toimittanutta majoitusliikettä. Kainuussa kuntakohtaista tietoa koko vuotta 2017 koskien on saatavissa Sotkamosta, Kajaanista, Puolangalta, Suomussalmelta ja Kuhmosta. Hyrynsalmella, Paltamossa ja Ristijärvellä majoitusliikkeiden määrä oli niin pieni, että erillistä tietoa kyseisten kuntien majoituskysynnästä ei ole mahdollista julkaista.

Accommodation statistics produced by Statistics Finland are the main statistical information source describing tourism development at different regional levels. Accommodation statistics contain monthly and annual data on the overnight stays of tourists, which are specified by country of residence and purpose of visit. The statistics also show occupancy rates and accommodation capacity in different regions, as well as average prices for overnight stays. The data for the statistics are collected from accommodation establishments that have at least 20 bed places or caravan pitches provided with electric sockets, as well as hostels.¹

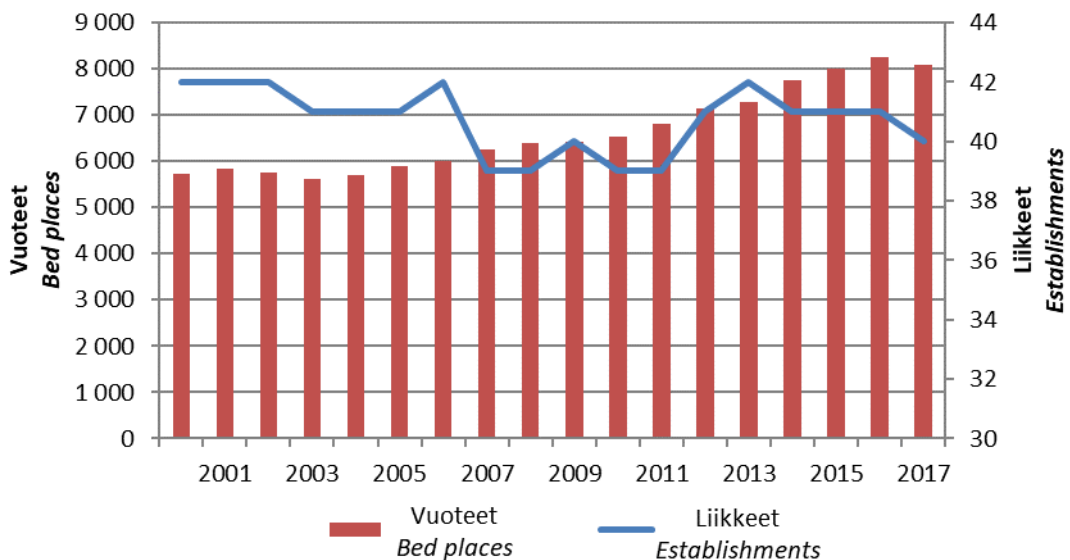
Regarding the usability of the information provided, the main constraints are the size of accommodation establishment criterion and municipal confidentiality issues. The minimum criterion of twenty bed places or caravan pitches excludes a significant number of smaller accommodation units from the statistics. The precise share of excluded overnights stays due to the size criterion is unknown.

Due to confidentiality, Statistics Finland can only publish data concerning separate municipalities if there are at least three accommodation establishments in the municipality, which submit accommodation information to Statistics Finland. In Kainuu, municipal level data was available from Sotkamo, Kajaani, Puolanka, Suomussalmi and Kuhmo for the whole of 2017. In Hyrynsalmi, Paltamo and Ristijärvi the number of accommodation establishments was so low that separate information from these municipalities could not be published.

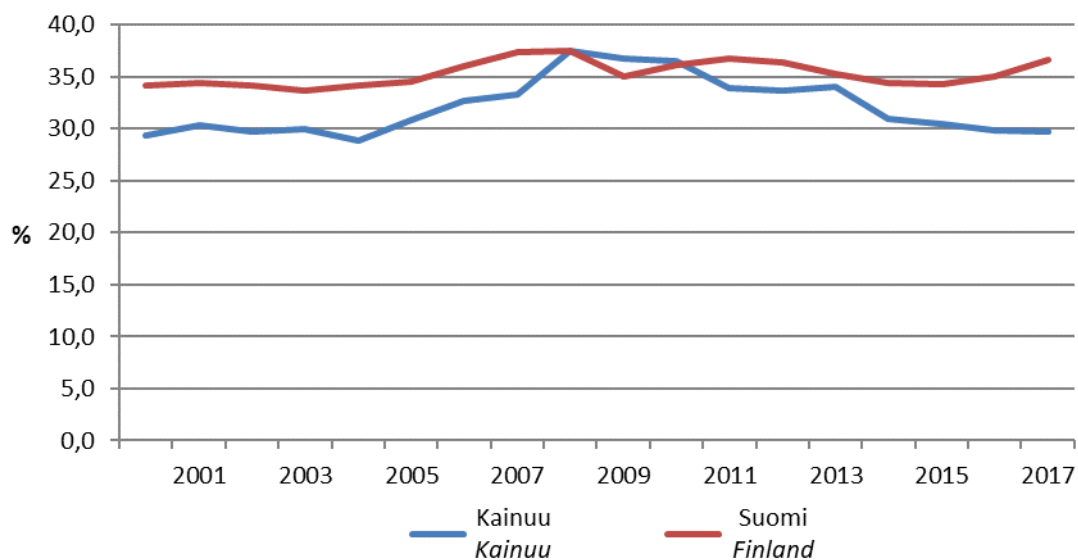
¹ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkojulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 28.8.2018]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

Majoitustarjonta ja sen kehitys – Accommodation supply and its development

Rekisteröityjen majoitusliikkeiden määrä ja vuodekapasiteetti Kainuussa 2000-2017²
The number of registered accommodation establishments and beds in Kainuu 2000-2017



Keskimääräinen vuodekäyttöaste Kainuussa ja koko Suomessa 2000-2017²
The average bed-place occupancy rate in Kainuu and in Finland 2000-2017

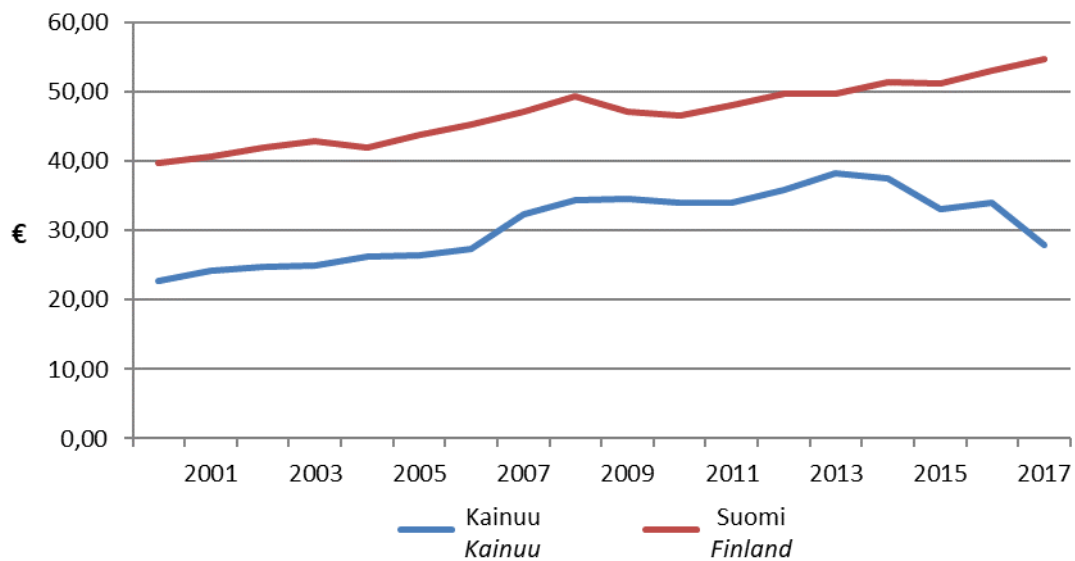


² Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkojulkaisu]. ISSN=1799-6309.

Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 28.8.2018]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

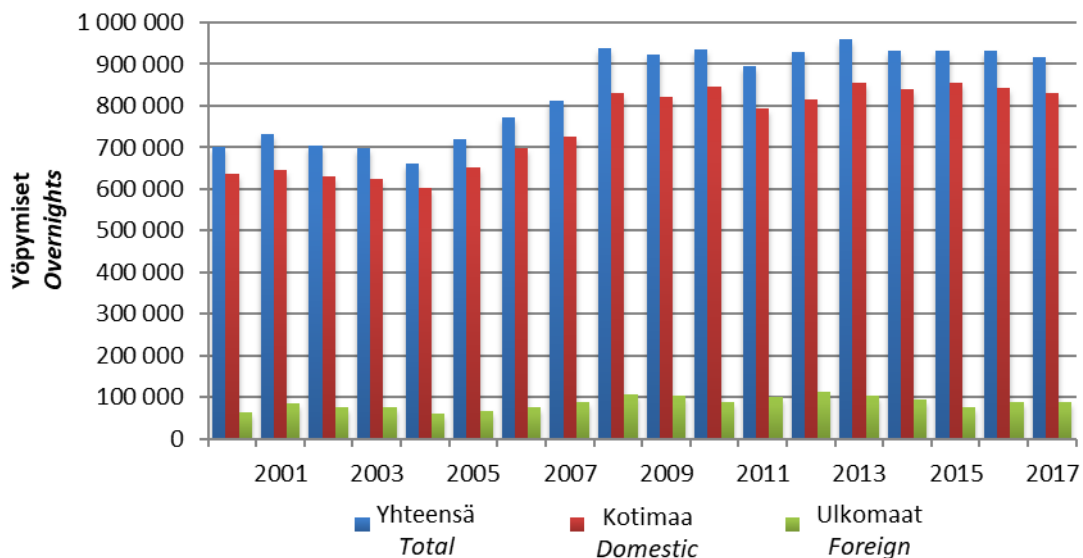
Majoitustilasto – Accommodation statistics

Yöpymisen keskihinta (ALV mukaan lukien) Kainuussa ja koko Suomessa 2000-2017³
The average price per overnight stay (VAT included) in Kainuu and in Finland 2000-2017



Majoituskysyntä ja sen kehitys – Accommodation demand and its development

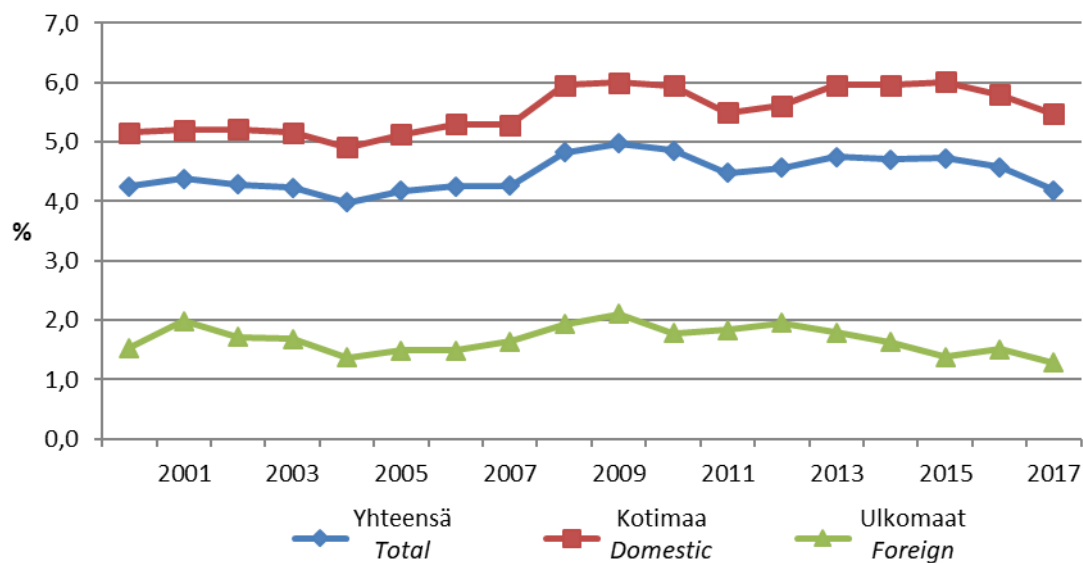
Kainuun rekisteröidyt yöpymiset 2000-2017³
Registered overnights in Kainuu 2000-2017



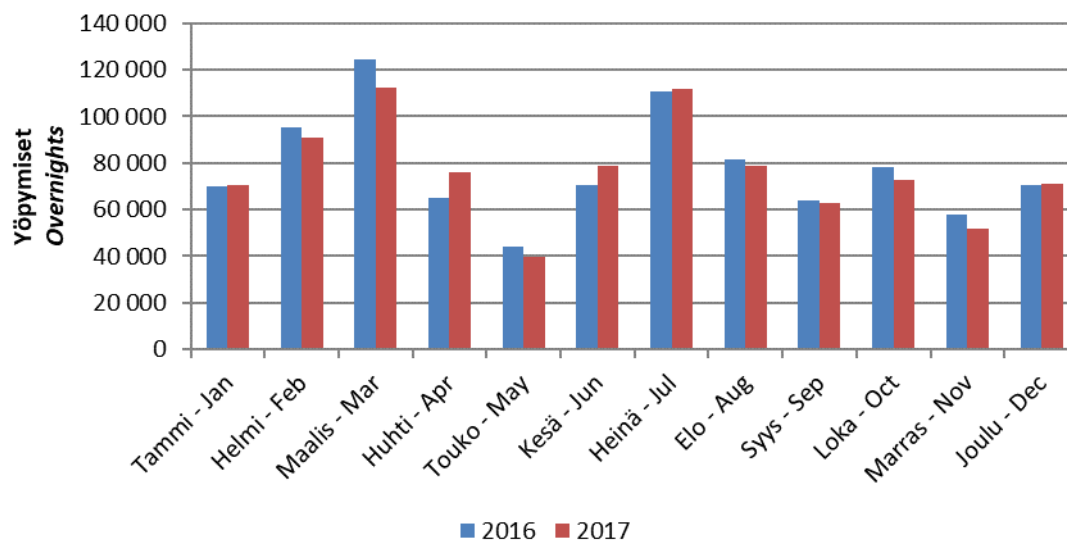
³ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkojulkaisu]. ISSN=1799-6309.
 Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 28.8.2018]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Kainuun markkinaosuus koko maan rekisteröidyistä yöpymisistä 2000-2017⁴
 Kainuu's market share of registered overnights in the whole country 2000-2017



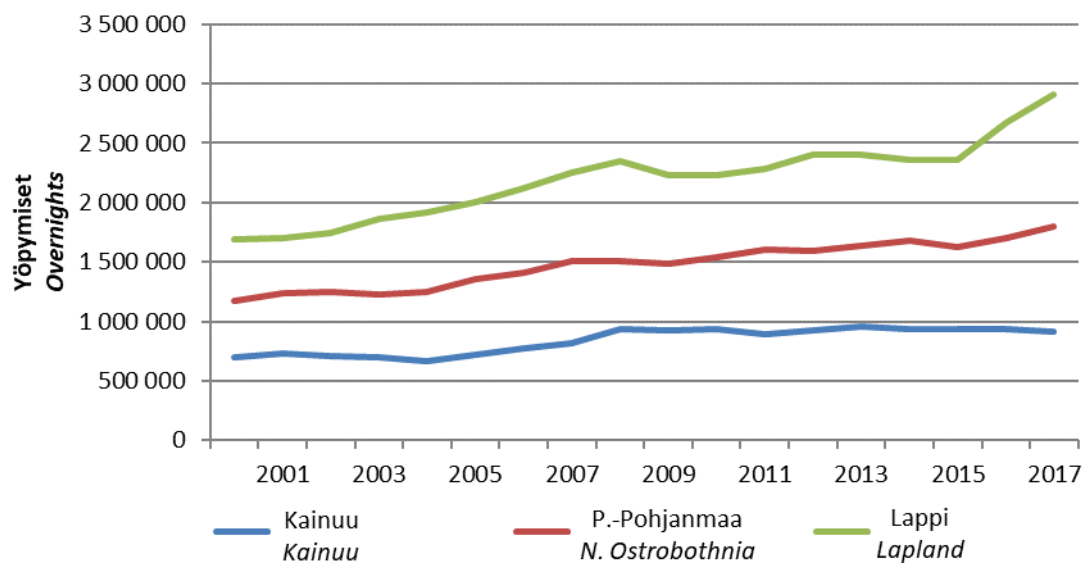
Kainuun rekisteröidyt yöpymiset kuukausittain 2016 ja 2017⁴
 Registered overnights in Kainuu by month in 2016 and 2017



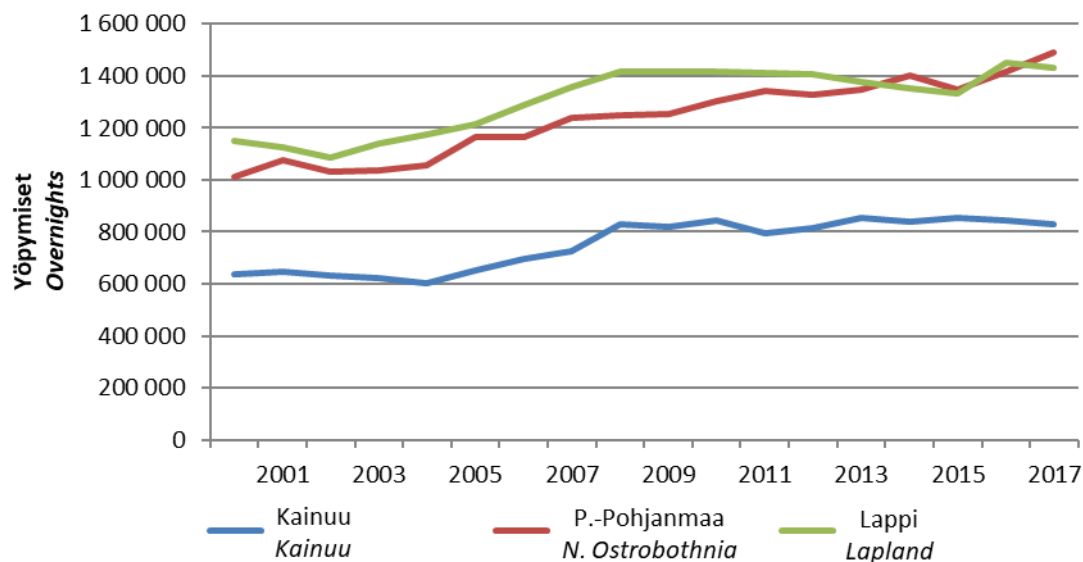
⁴ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkojulkaisu]. ISSN=1799-6309.
 Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 28.8.2018]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Rekisteröidyt yöpymiset Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa 2000-2017⁵
 Registered overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland 2000-2017



Kotimaiset rekisteröidyt yöpymiset Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa 2000-2017⁵
 Domestic registered overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland 2000-2017

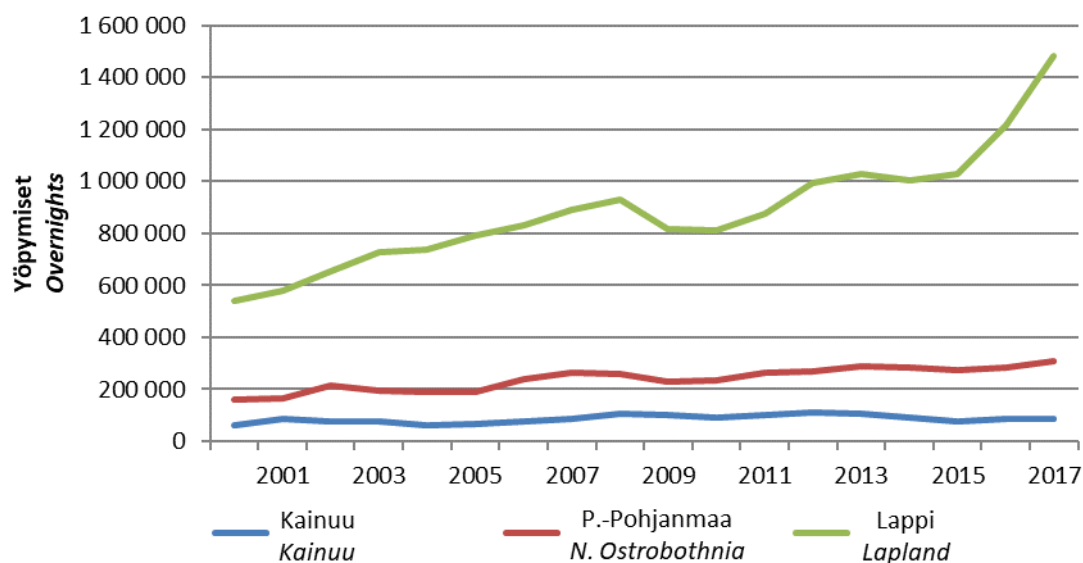


⁵ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkojulkaisu]. ISSN=1799-6309.

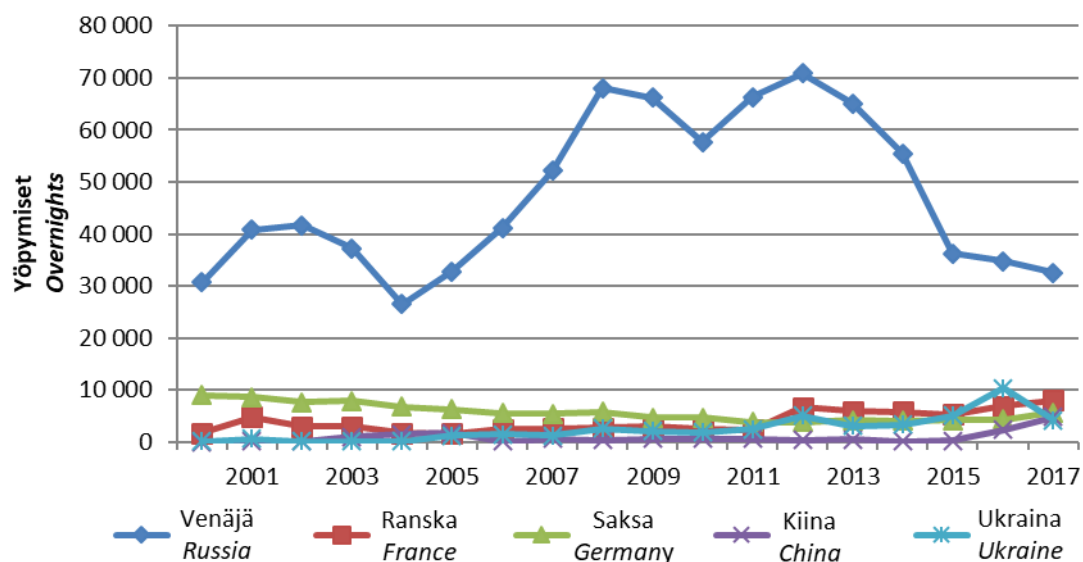
Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 28.8.2018]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Ulkomaiset rekisteröidyt yöpymiset Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa 2000-2017⁶
 Foreign registered overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland 2000-2017



Kainuussa vierailevien ulkomaisten matkailijoiden yöpymiset asuinmaittain 2000-2017⁷
 Foreign overnights in Kainuu by country of residence 2000-2017

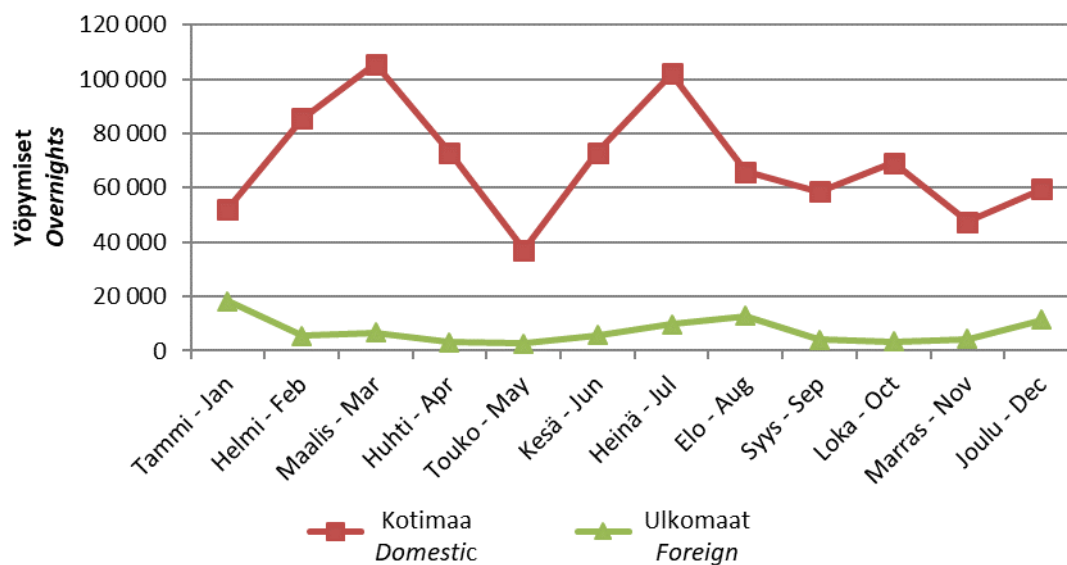


⁶ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkojulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 28.8.2018]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

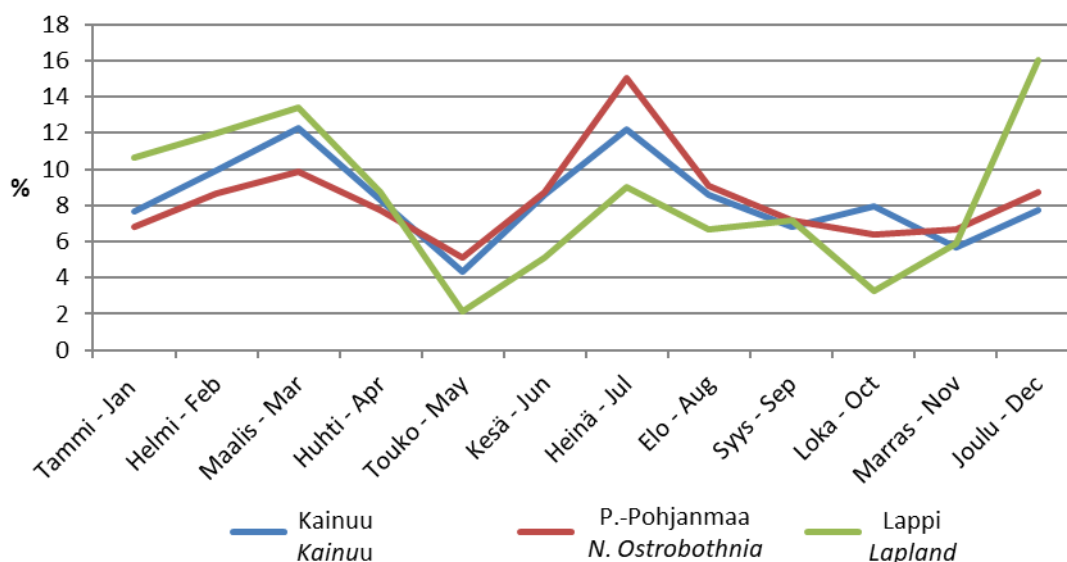
⁷ Visit Finland: Tilastopalvelu Rudolf [viitattu 28.8.2018]. Saantitapa: <http://visitfinland.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/VisitFinland>

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Kainuun rekisteröityjen yöpymisten kausivaihtelu vuonna 2017⁸
Seasonality of registered overnights in Kainuu in 2017



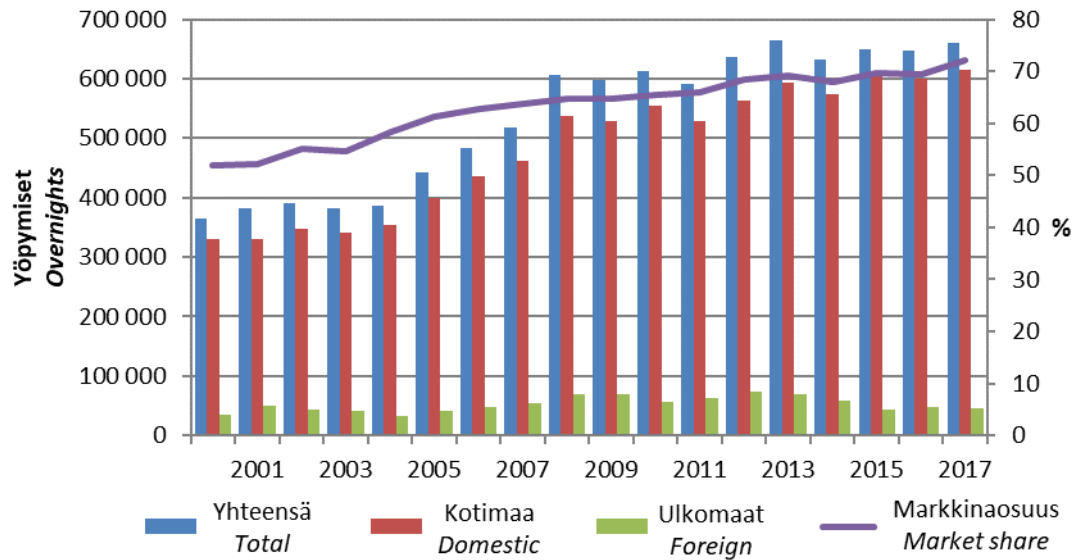
Rekisteröityjen yöpymisten kausivaihtelu Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa vuonna 2017⁸
Seasonality of registered overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland in 2017



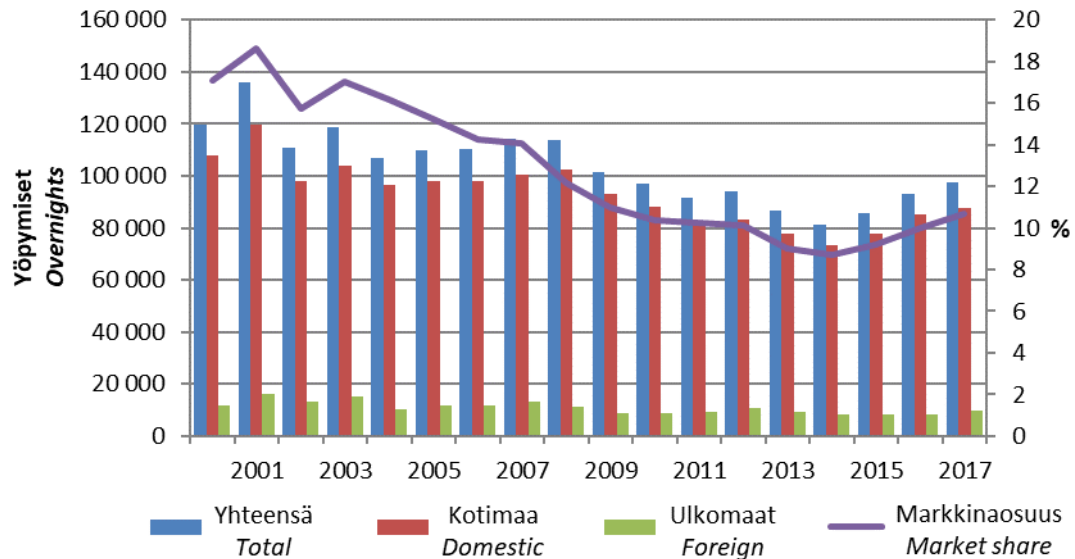
⁸ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkojulkaisu]. ISSN=1799-6309.
 Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 28.8.2018]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

Majoituskysynnän kehitys Kainuun kunnissa – *Development of accommodation demand in the municipalities of Kainuu*

Sotkamon rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 2000-2017⁹
Registered overnights in Sotkamo and market share in the Kainuu region 2000-2017



Kajaanin rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 2000-2017⁹
Registered overnights in Kajaani and market share in the Kainuu region 2000-2017

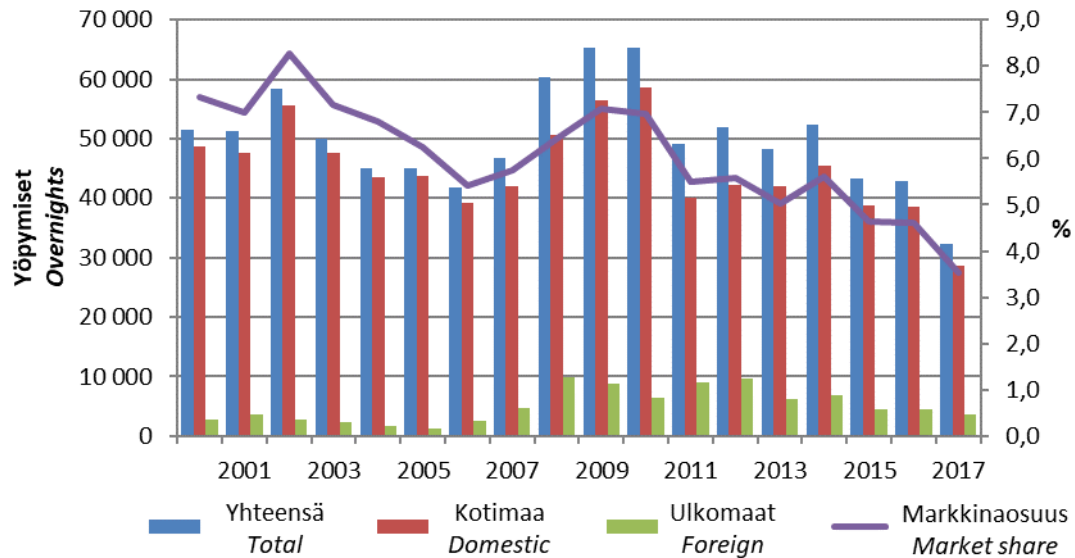


⁹ Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko majoitustilastoista. *Separate table of accommodation statistics submitted by Statistics Finland.*

Majoitustilasto – Accommodation statistics

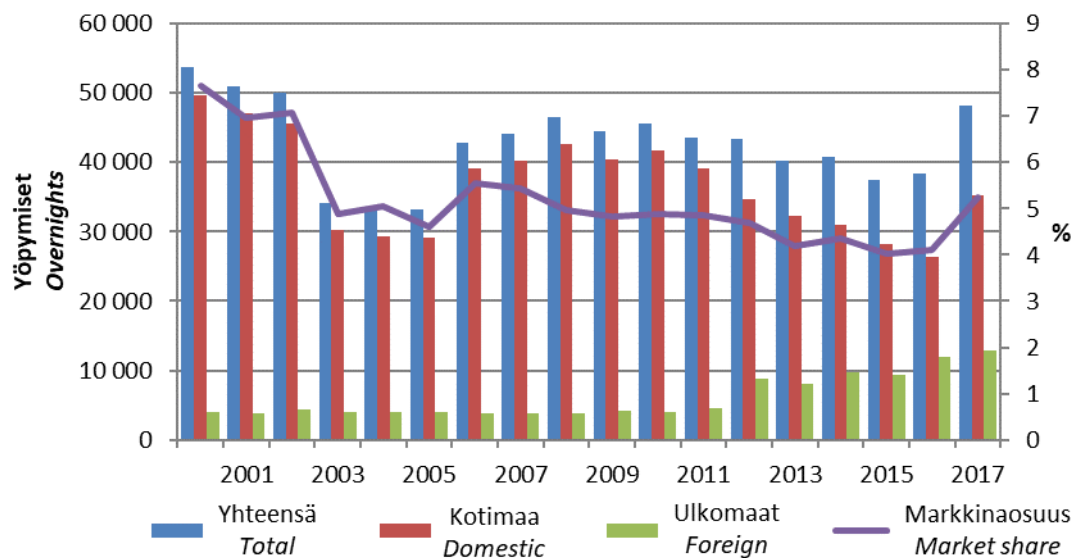
Puolangan rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 2000-2017¹⁰

Registered overnights in Puolanka and market share in the Kainuu region 2000-2017



Suomussalmen rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 2000-2017¹⁰

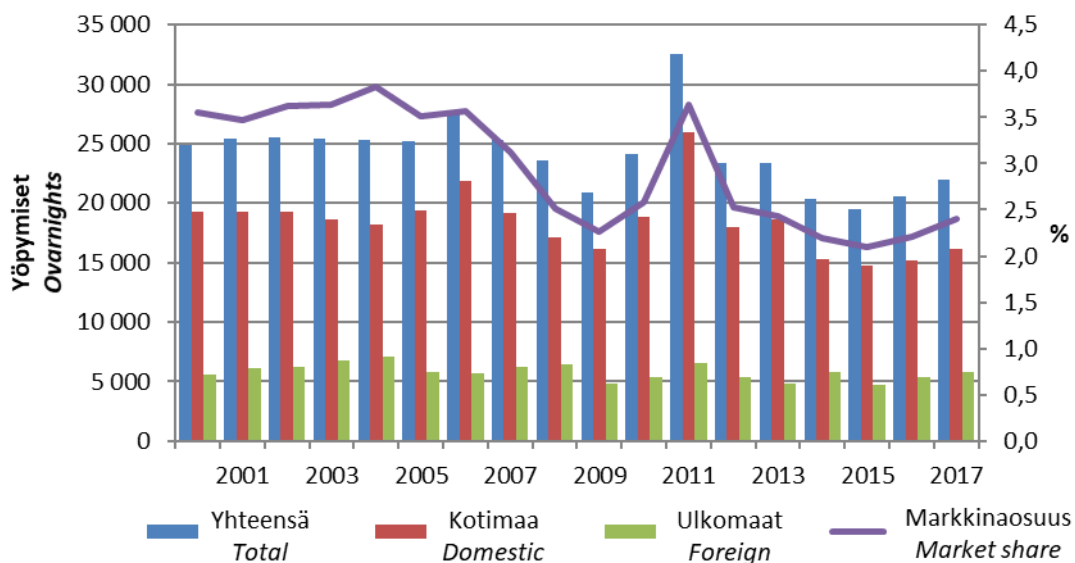
Registered overnights in Suomussalmi and market share in the Kainuu region 2000-2017



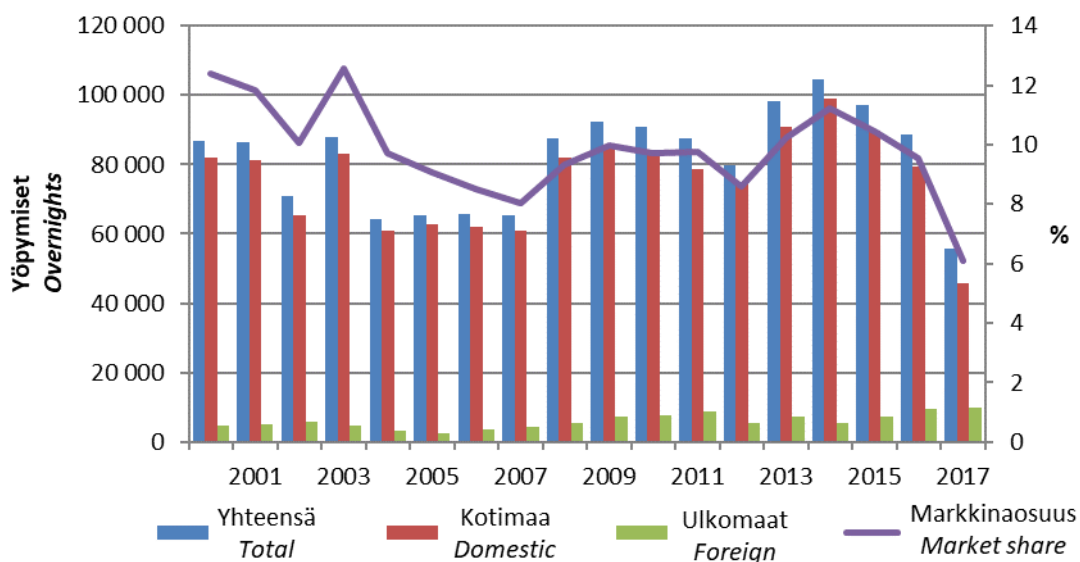
¹⁰ Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko majoitustilastoista. *Separate table of accommodation statistics submitted by Statistics Finland.*

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Kuhmon rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 2000-2017¹¹
 Registered overnights in Kuhmo and market share in the Kainuu region 2000-2017



Hyrnsalmen, Paltamon ja Ristijärven yhteenlasketut rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 2000-2017¹¹
 Total registered overnights in Hyrnsalmi, Paltamo and Ristijärvi and market share in the Kainuu region 2000-2017



¹¹ Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko majoitustilastoista. Separate table of accommodation statistics submitted by Statistics Finland.

ALUEELLINEN YRITYSTOIMINTATILASTO – REGIONAL STATISTICS ON ENTREPRENEURIAL ACTIVITY

Alueellinen yritystoimintatilasto sisältää tietoja maassamme toimivien yritysten toimipaikoista toimialoittain ja alueittain. Tilasto kattaa kaikkien aktiivisten yritysten toimipaikat. Perusmuuttujia ovat esimerkiksi toimipaikkojen lukumäärä, henkilöstö ja liikevaihto. Tilasto hyödyntää eri tietolähteitä mm. suoraa tiedonkeruuta yrityksiltä ja toimipaikoilta sekä hallinnollisia rekistereitä kuten elinkeinoverotusaineistoa.¹²

Henkilöstö käsittää palkansaajat ja yrittäjät. Henkilöstö on muunnettu kokovuosityöllisiksi siten, että esimerkiksi puolipäiväinen työntekijä vastaa puolta henkilöä ja kaksi puolivuotista työntekijää vastaa yhtä kokovuosityöllistä. Liikevaihtoon luetaan kirjanpitovelvollisen varsinaisen toiminnan myyntituotot, joista on vähennetty myönnetty alennukset sekä arvonlisävero ja muut välittömästi myynnin määrään perustuvat verot.¹³

Tietosuojasyiden johdosta Tilastokeskus voi antaa tietoja kuntakohtaisesti vain silloin, jos tarkasteltavalla toimialalla on kunnassa vähintään kolme toimipaikkaa.

Alueellinen yritystoimintatilasto 2017 ilmestyy joulukuussa 2018. Tästä johtuen käsillä olevan vuosikirjan uusimmat tiedot ovat vuodelta 2016.

The regional statistics on entrepreneurial activity contain data on the establishments of enterprises operating in Finland by industry and region. The statistics covers the establishments of all active enterprises. The basic variables are e.g. number of establishments, number of personnel and turnover. The statistics utilises various data sources, e.g. direct data collection from enterprises and establishments, and administrative registers like trade taxation records.¹²

Employees comprise wage earners and entrepreneurs. In the statistics, employees are converted to annual full-time employees so that, for example, an employee working half a day represents half a person and two employees each working half-time for one year represent one annual full-time employee. Turnover comprises sales profits derived from the actual operations of a party with the legal obligation to maintain accounts, after the deduction of granted discounts, value added tax and other taxes based direct on sales volume.¹³

Due to confidentiality, Statistics Finland can only publish data concerning separate municipalities if there are at least three establishments in the line of business under review.

Regional statistics on entrepreneurial activity 2017 will be released in December 2018 so the latest data used in this yearbook date back to 2016.

¹² Suomen virallinen tilasto (SVT): Yritysrekisterin vuositalasto. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 26.4.2018]. Saantitapa: <http://stat.fi/til/alyr/>

¹³ Suomen virallinen tilasto (SVT): Käsitteet ja määritelmät. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 26.4.2018]. Saantitapa: <http://stat.fi/tup/yritystietopalvelu/kasitteet-ja-maaritelmat>

Henkilöstömäärä ja liikevaihto erällä matkailuun liittyvillä toimialoilla *Employment and turnover in some tourism-related industries*

Majoitustoiminnan (TOL 55) henkilöstö ja liikevaihto Kainuussa vuonna 2016¹⁴

Employment and turnover in the accommodation business in Kainuu 2016

	Toimipaikkojen määrä <i>Number of establishments</i>	Henkilöstö - <i>Employees</i>	Liikevaihto – <i>Turnover</i> 1 000 €
Hyrnsalmi	-	-	-
Kajaani	8	62	6 918
Kuhmo	9	25	1 995
Paltamo	-	-	-
Puolanka	6	3	498
Ristijärvi	-	-	-
Sotkamo	25	149	10 932
Suomussalmi	8	20	2 152
KAINUU	61	261	22 570

Ravitsemistoiminnan (TOL 56) henkilöstö ja liikevaihto Kainuussa vuonna 2016¹⁵

Employment and turnover in in food and beverage service activities in Kainuu 2016

	Toimipaikkojen määrä <i>Number of establishments</i>	Henkilöstö - <i>Employees</i>	Liikevaihto – <i>Turnover</i> 1 000 €
Hyrnsalmi	-	-	-
Kajaani	63	190	24 361
Kuhmo	11	31	3 153
Paltamo	7	6	526
Puolanka	7	10	1 019
Ristijärvi	-	-	-
Sotkamo	21	58	5 574
Suomussalmi	12	28	2 312
KAINUU	126	329	37 478

Varauspalvelujen, matkaoppaiden palvelujen ym. (TOL 799) henkilöstö ja liikevaihto Kainuussa vuonna 2016¹⁴

Employment and turnover in reservation and travel guiding services etc. in Kainuu 2016

	Toimipaikkojen määrä <i>Number of establishments</i>	Henkilöstö - <i>Employees</i>	Liikevaihto – <i>Turnover</i> 1 000 €
KAINUU	41	29	5 155

¹⁴ Tilastokeskus, Kunnittainen toimipaikkatilasto [viitattu 26.4.2018]. Saantitapa: <https://tilastokeskus.fi/tup/yritystietopalvelu/kunnittainen-toimipaikkatilasto>

¹⁵ Tilastokeskus, Kunnittainen toimipaikkatilasto [viitattu 26.4.2018]. Saantitapa: <https://tilastokeskus.fi/tup/yritystietopalvelu/kunnittainen-toimipaikkatilasto>

Huom: Ravitsemistoiminnasta suuri osuus ei liity matkailuun. *Note: A large proportion of the restaurant industry is not connected to tourism.*

MATKAILUN ALUETALOUDELLISET VAIKUTUKSET - REGIONAL ECONOMIC IMPACTS OF TOURISM

Vuonna 2017 FT Pekka Kauppila julkaisi tutkimuksen Hyrynsalmen, Puolangan ja Sotkamon kuntien matkailutaloudesta.¹⁶ Tutkimuksen perusaineistona ovat Tilastokeskuksen yritysrekisterin liikevaihto- ja henkilöstötiedot toimialoittain. Eri toimialojen matkailumyynnin osuudet sekä tulo- ja työllisyyskertoimet ovat peräisin aiemmista kyseisten kuntien matkailun taloudellisia vaikutuksia tarkastelevista tutkimuksista.¹⁷

Alla olevassa taulukossa välitön matkailutulo kuvaa matkailijoiden käyttämää rahamäärää ostoksiin ja palveluihin kohdealueella. Kokonaismatkailutulo on laskettu kertomalla välitön matkailutulo tulokertoimella. Matkailun kokonaistyöllisyys on saatu kertomalla välitön matkailutyöllisyys työllisyyskertoimella.

In 2017 Ph.D. Pekka Kauppila published a study on the tourism economy in Hyrynsalmi, Puolanka and Sotkamo municipalities.¹⁶ The basic data used in this study is from the Business Register of Statistics Finland and consists of turnover and personnel information by line of business. The share of tourism sales in each line of business as well as income and employment coefficients are from previous research on the economic effects of tourism in Hyrynsalmi, Puolanka and Sotkamo municipalities.¹⁷

In the table below, the direct tourist income shows the amount of money that tourists spend on goods and services in the destination region. The total income generated by tourism is calculated by multiplying direct tourist income by an income coefficient. Total employment in tourism is calculated by multiplying direct tourism employment by an employment coefficient.

Hyrynsalmen, Puolangan ja Sotkamon matkailutalous vuonna 2015¹⁶
Tourism economics in Hyrynsalmi, Puolanka and Sotkamo in 2015

	Välitön matkailu- tulo ilman ALV <i>Direct tourist income w/o VAT</i>	Kokonais- matkailutulo <i>Total tourist income</i>	Välitön matkailutyöllisyys <i>Direct tourism employment</i>	Kokonais- matkailutyöllisyys <i>Total tourism employment</i>
	1 000 €	1 000 €	htv/person-years	htv/person-years
Hyrynsalmi	6 633	7 694	30	32
Puolanka	3 647	4 158	16	17
Sotkamo	52 654	73 189	335	382

¹⁶ Kauppila, P. (2017). Matkailun aluetaloudellisten vaikutusten seurantamalli: Hyrynsalmi, Puolanka ja Sotkamo. Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja B:76. Saantitapa: <http://theseus.fi/handle/10024/132939>

¹⁷ Kauppila, P. (2016). Matkailun aluetaloudelliset vaikutukset: Hyrynsalmi ja Puolanka. Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja B:63. Saantitapa: <http://theseus.fi/handle/10024/116972>
Kauppila, P. & Järviluoma, J. (2016). Matkailun aluetaloudelliset vaikutukset Sotkamossa. Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja B:48. Saantitapa: <http://www.theseus.fi/handle/10024/103975>
Juntheikki, R. (2002). Matkailun aluetaloudelliset vaikutukset Kainuussa. Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja A:1.

LIKENNETILASTOT – *TRAFFIC STATISTICS*

Liikenteen osalta vuosikirja sisältää joitakin kaaviokuvia Kajaanin lentoaseman, Vartiuksen rajanylityspaikan ja Kainuun alueen junaliikenteen matkustajamääristä. Kajaanin lentoaseman matkustajamäärä kuvaa saapuneiden ja lähteneiden matkustajien yhteenlaskettua määrää. Määritelmällisesti kotimaan liikenteen lentomatkustaja lähtee kotimaan lentokentältä ja laskeutuu kotimaan kentälle. Kansainvälisen liikenteen lentomatkustajan lähtö- tai laskeutumispaikka on ulkomailla.¹⁸

Lentotilastojen tavoin Vartiuksen rajanylityspaikan liikennetilasto kuvaa saapuneiden ja lähteneiden matkustajien yhteenlaskettua määrää.

Junaliikenteen tilastoinnissa tapahtuneen muutoksen takia vuodesta 2006 lähtien matkustajamäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien vastaavien lukujen kanssa.¹⁹

As regards traffic, the yearbook contains some diagrams to illustrate passenger volumes at Kajaani Airport, Vartiuss border crossing point and in Kainuu's rail traffic. The passenger volumes at Kajaani airport describe the combined figures for arriving and departing passengers. By definition, a domestic flight passenger departs from an airport in Finland and arrives at an airport in Finland. An international flight passenger departs from or arrives at a foreign airport.¹⁸

Similarly, border crossing statistics include the combined figures for arriving and departing passengers.

Due to the changes in rail statistics the passenger figures from 2006 onwards are not fully comparable with those of earlier years.¹⁹

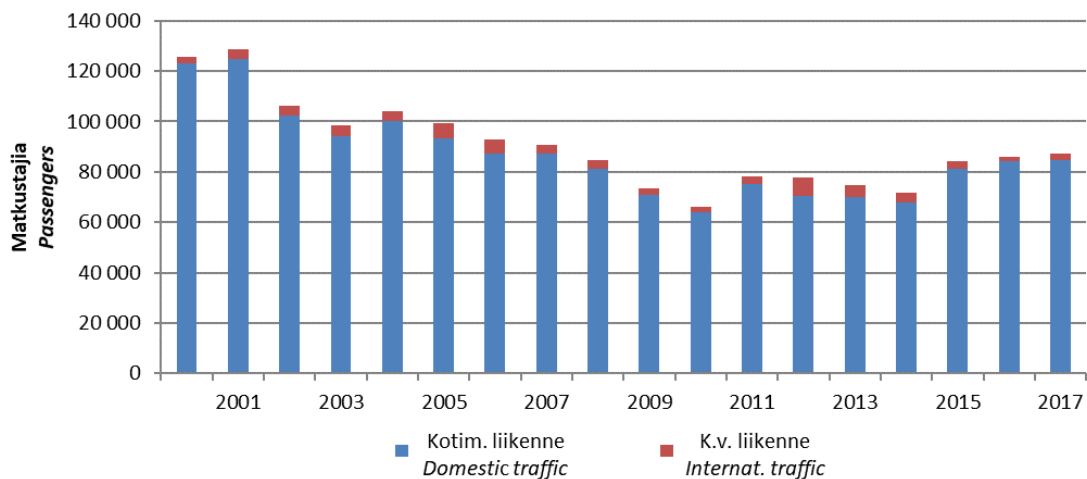
¹⁸ Liikennetilastot. Finavia [viitattu 28.8.2018]. Saantitapa: <http://www.finavia.fi/fi/tietoa-finaviasta/tilastot/>

¹⁹ Rautateiden henkilö- ja tavaraliikenne. Liikennevirasto [viitattu 28.8.2018]. Saantitapa: <https://www.liikennevirasto.fi/tilastot/ratatilastot/suomen-rautatietilastot#.W4UXZLpuJzI>

Lentoliikenne – *Air traffic*

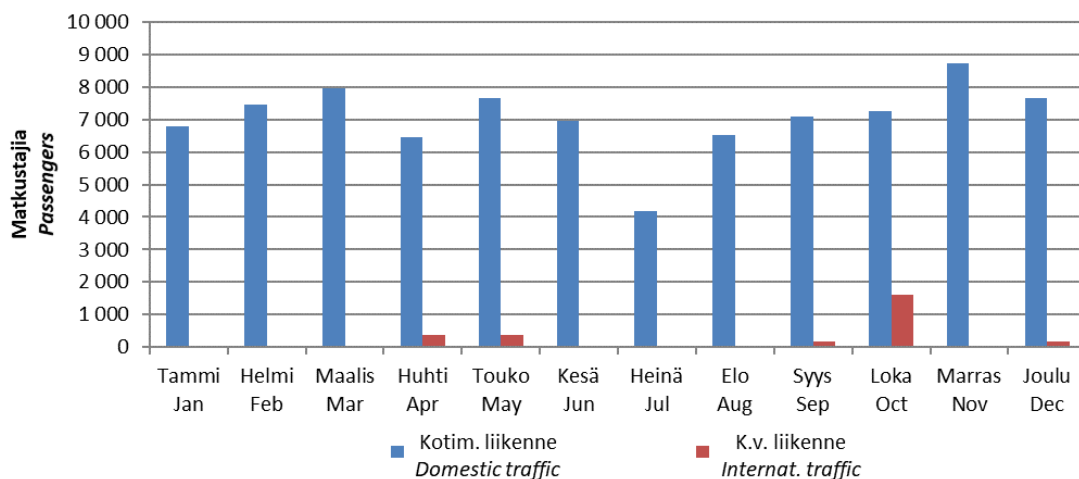
Kajaanin lentoasemalle saapuneiden ja lentoasemalta lähteneiden matkustajien yhteenlasketut määrät 2000-2017²⁰

Combined number of incoming and outgoing passengers at Kajaani airport 2000-2017



Kajaanin lentoasemalle saapuneiden ja lentoasemalta lähteneiden matkustajien yhteenlasketut määrät kuukausittain 2017²⁰

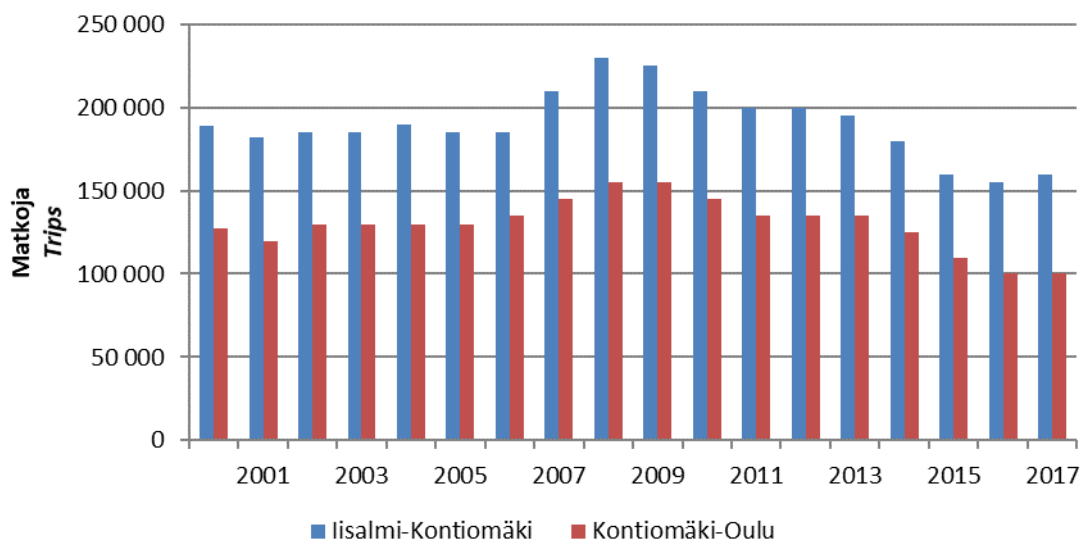
Combined number of incoming and outgoing passengers at Kajaani airport by month in 2017



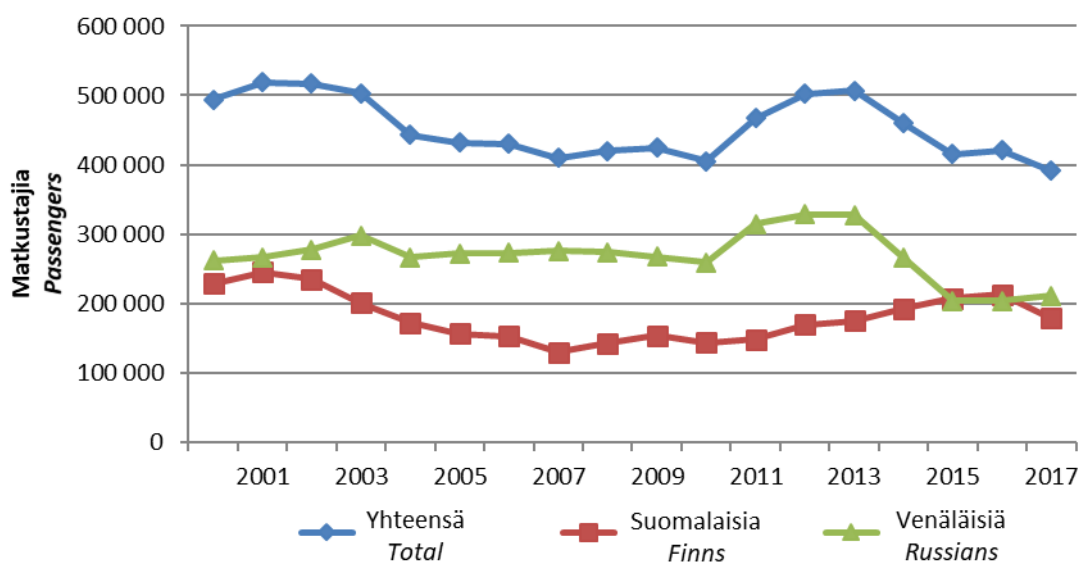
²⁰ Finavian toimittama erillistaulukko lentoliikennetilastoista. *Separate air traffic statistics table submitted by Finavia.* Uusimmat tiedot saatavissa osoitteesta/Latest data available from: <http://www.finavia.fi/fi/tietoa-finaviasta/tilastot/>

Junaliikenne – *Rail traffic*

Matkojen määrä rataosuuksilla Iisalmi-Kontiomäki ja Kontiomäki-Oulu 2000-2017²¹
Number of trips on the Iisalmi-Kontiomäki and Kontiomäki-Oulu railway line sections 2000-2017

**Rajaliikenne – *Border traffic***

Vartiuksen rajanylityspaikan kautta Suomeen saapuneiden ja Suomesta lähteneiden matkustajien yhteenlasketut määrät 2000-2017²²
Combined numbers of passengers who enter or exit Finland via the Vartiuss border crossing point 2000-17



²¹ Liikenneviraston toimittama erillistaulukko rautatieliikennetilastoista. *Separate table of railway traffic statistics submitted by the Finnish Transport Agency. Uusimmat tiedot saatavissa osoitteesta/Latest data available from: <https://www.liikennevirasto.fi/tilastot/ratatilastot#.W4UblbpuJzk>*

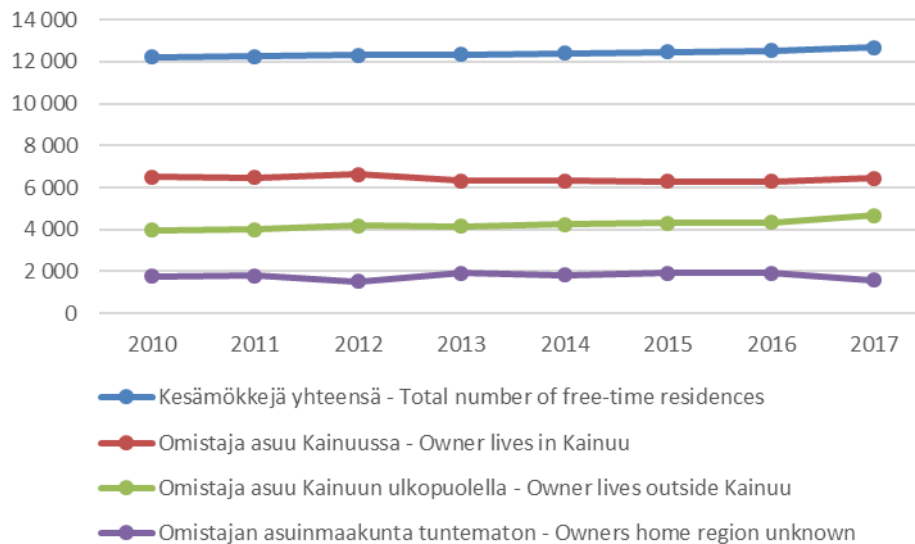
²² Kainuun rajavartioston toimittama erillistaulukko rajaliikennetilastoista. *Separate table of border traffic statistics submitted by Kainuu Border Guard.*

MUUT TILASTOT – OTHER STATISTICS

Vapaa-ajan asuntojen määrä – Number of free-time residences

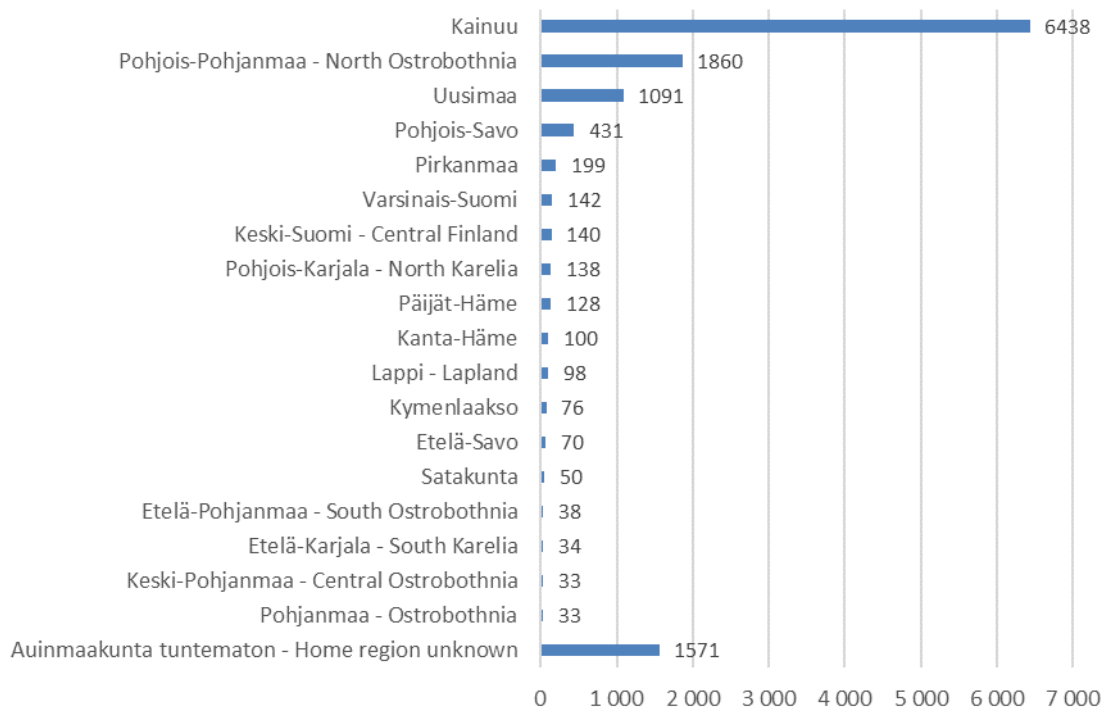
Kesämökkien määrä Kainuussa 2010-2017²³

Number of free-time residences in Kainuu 2010-2017



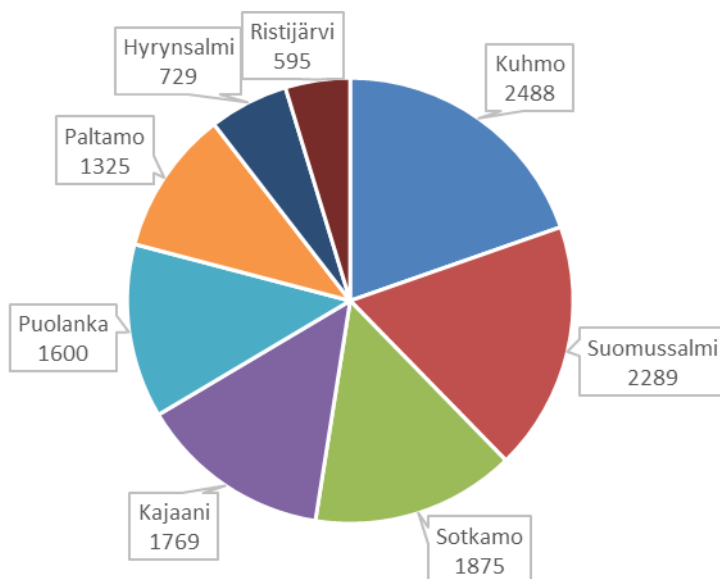
Kainuun kesämökit omistajan asuinmaakunnan mukaan 2017²³

Free-time residences in Kainuu according to owners home region 2017



²³ Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko. Separate table submitted by Statistics Finland.

Kesämökeistä yleensä / Free-time residences in general: <http://www.stat.fi/til/rakke/index.html>

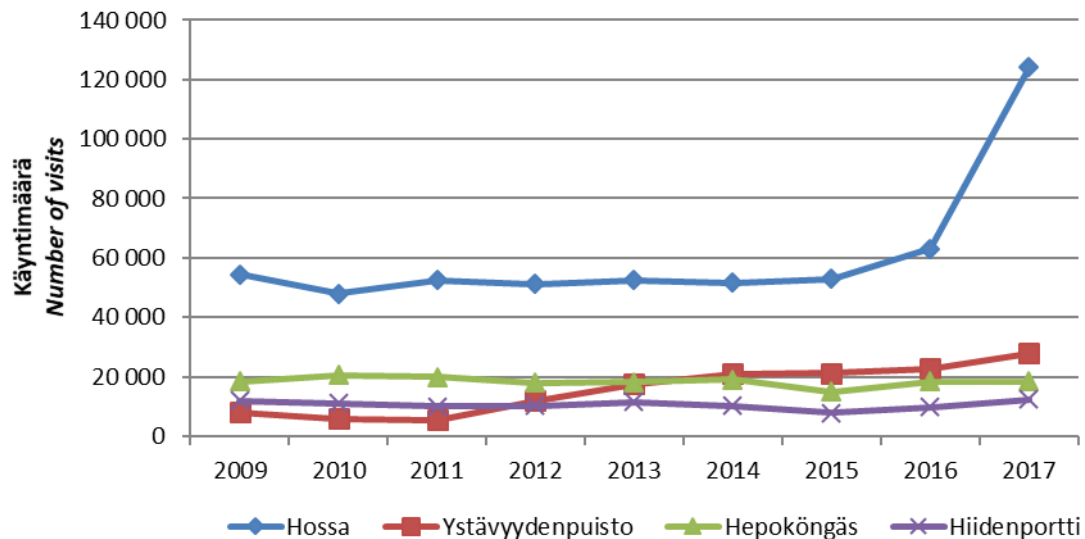
Muut tilastot – *Other statistics*Kainuun kesämökit kunnittain 2017²⁴*Number of free-time residences in municipalities of Kainuu 2017*

²⁴ Tilastokeskus, Rakennukset ja kesämökit [viitattu 28.8.2018]. Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/rakke/index.html>

Luontokohteiden käyntimäärät – *Number of visits to nature destinations*

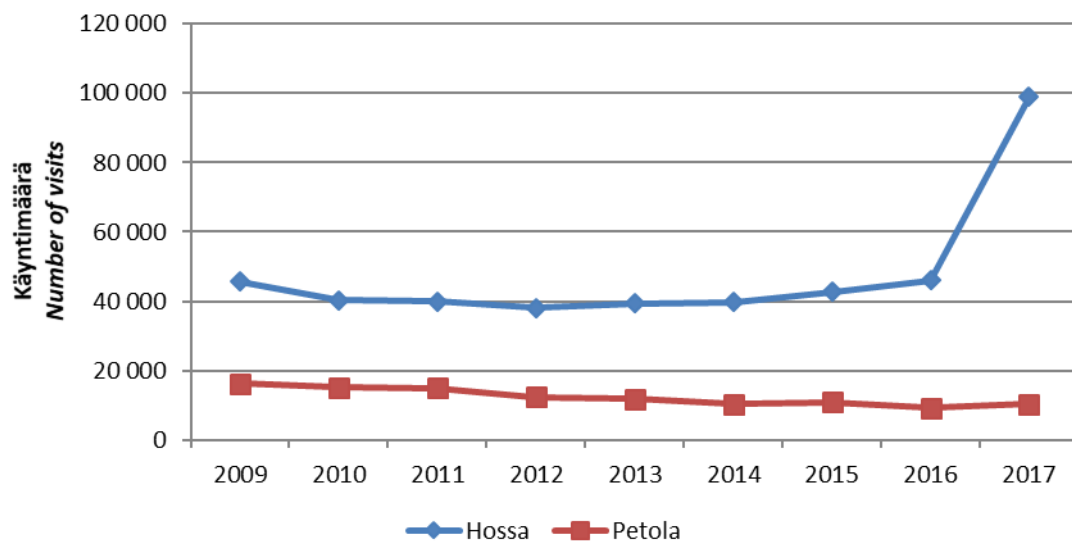
Eräiden Metsähallituksen hallinnoimien suojelualueiden ja retkeilykohteiden käyntimäärät 2009-2017²⁵

The visitation numbers of some protected and hiking areas managed by Metsähallitus 2009-2017



Käyntimäärät Hossan ja Petolan luontokeskuksissa 2009-2017²⁵

The visitation numbers of Hossa and Petola Visitor Centres 2009-2017



²⁵ Metsähallitus, Käyntimääriä suojelu- ja retkeilyalueilla sekä asiakaspalvelupisteissä [viitattu 22.8.2018]. Saantitapa: <http://www.metsa.fi/kayntimaarat>

Huom: Hossan kansallispuisto perustettiin vuonna 2017. Ennen sitä Hossa oli valtion retkeilyalue.
 Note: Hossa National Park was established in 2017. Before that Hossa was a national hiking area.

YHTEENVETO JA VUODEN 2018 ALUN KEHITYS –SUMMARY AND DEVELOPMENT AT THE BEGINNING OF 2018

Vuonna 2017 Kainuun majoituskysyntä laski hieman vuoden 2016 tasosta. Matkailijoiden yöpymisiä rekisteröitiin yhteensä 916 449, mikä on 1,6 prosenttia vähemmän kuin edeltäneenä vuonna. Kotimaiset yöpymiset vähenivät 1,7 prosenttia ja ulkomaiset yöpymiset 0,5 prosenttia. Ulkomaalaisryhmistä suurimpia olivat venäläiset (32 503 yöpymistä), ranskalaiset (7 963), saksalaiset (5 645), kiinalaiset (4 805) ja ukrainalaiset (4 228).

Vuoden 2017 aikana majoitusliikkeiden rekisteröity vuodekapasiteetti kääntyi laskuun. Vuonna 2017 Kainuun rekisteröity vuodekapasiteetti oli 8 076, mikä on kaksi prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vuonna 2017 majoitusliikkeiden keskimääräinen vuodekäyttöaste pysyi samalla tasolla (29,7 %) kuin vuonna 2016. Sen sijaan yöpymisen keskihinta laski 34 eurosta 28 euroon.

Vuonna 2017 Kajaanin lentoaseman matkustajamäärässä tapahtui hienoista kasvua (1,9 %). Myös junaliikenteen pitkään jatkunut aleneva trendi kääntyi lievään nousuun. Vartiuksen raja-asemalla venäläisten rajanylittäjien määrä hieman lisääntyi.

Kainuun matkailun kannalta merkittävä tapahtuma oli Hossan kansallispuiston perustaminen. Kansallispuisto lisäsi merkittävästi Hossan käyntimääriä samoin kuin Suomussalmella rekisteröityjen yöpymisten määrää.

Vuoden 2018 ennakkotietojen perusteella Kainuun alueella rekisteröityjen kotimaisten yöpymisten määrä väheni tammi-kesäkuussa 1,6 prosenttia. Sen sijaan ulkomaiset yöpymiset lisääntyivät peräti 22,9 prosenttia vuoden 2017 vastaavaan aikaan verrattuna. Suurinta kasvu oli kiinalaisten, venäläisten ja ranskalaisten yöpymismäärissä (Kiina + 4 376, Venäjä + 1 764, Ranska + 1 220 yöpymistä). Kainuussa rekisteröityjen yöpymisten kokonaismäärä kasvoi vuoden 2018 tammi-kesäkuussa 0,6 prosenttia.

Tammi-kesäkuussa 2018 Kajaanin lentoaseman matkustajamäärä kasvoi 4,0 prosenttia.

Accommodation demand in the Kainuu region fell slightly in 2017. The total number of registered overnight stays was 916 449, which is 1.6 per cent less than in the previous year. Domestic overnights declined by 1.7% and foreign overnights by 0.5%. The biggest foreign groups were Russians (32 503 overnights) followed by French (7 963), Germans (5 645), Chinese (4 805) and Ukrainians (4 228).

The registered bed capacity of accommodation establishments decreased a bit during 2017. In 2017, the registered bed capacity in the Kainuu region was 8 076, which is 2% less than in 2016. In 2017, the average bed occupancy rate remained at same level (29,7%) as year before, whereas the average price of an overnight stay diminished from 34 Euro to 28 Euro.

Passenger numbers at Kajaani airport grew a little in 2017 (1.9%). Also in train traffic the long-lasting downward trend turned into a slight increase. At Vartiuss border crossing point the number of Russian cross-border passengers showed slight increase in 2015.

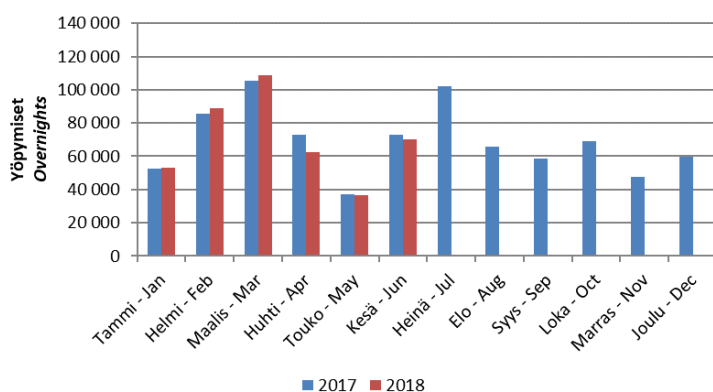
An important event for Kainuu tourism was the establishment of Hossa National Park. The National Park increased significantly the number of visitors to Hossa as well as the number of registered overnight stays in the municipality of Suomussalmi.

According to preliminary data for 2018, the number of domestic registered overnights in the Kainuu region decreased by 1,6 per cent from January – June. At the same time, foreign overnights rose by no less than 22.9 per cent compared to the same period in 2017. The greatest increase was in the number of nights spent by Chinese (+ 4 376), Russians (+ 1 764) and French (+ 1 220). During January – June 2018, the total number of overnights (domestic + foreign) registered in the Kainuu region grew by 0.6 per cent.

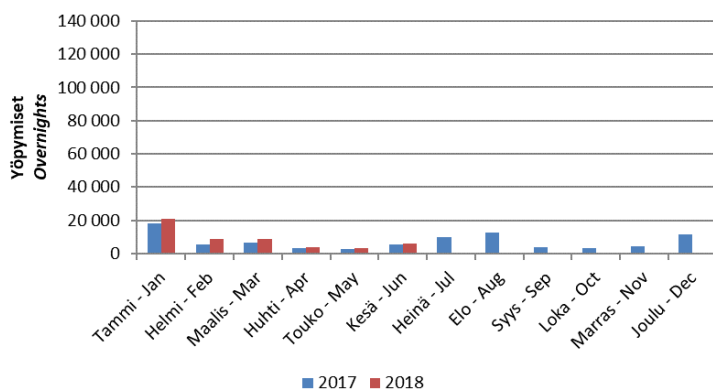
In January-June 2018, the number of passengers at Kajaani Airport increased by 4.0 per cent.

Yhteenveto ja vuoden 2018 alun kehitys - *Summary and development at the beginning of 2018*

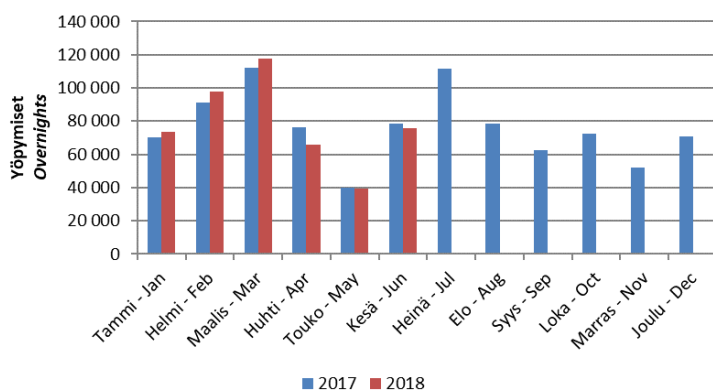
Kainuun kotimaisten rekisteröityjen yöpymisten määrä tammi-kesäkuussa 2018²⁶
Number of domestic registered overnights in Kainuu, January – June 2018



Kainuun ulkomaisten rekisteröityjen yöpymisten määrä tammi-kesäkuussa 2018²⁶
Number of foreign registered overnights in Kainuu, January – June 2018



Kainuun rekisteröityjen yöpymisten kokonaismäärä tammi-kesäkuussa 2018²⁶
Total number of registered overnights in Kainuu, January – June 2018



²⁶ Luvut ovat ennakkotietoja. *Preliminary data*. Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkojulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 23.8.2018]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>